

Bruksela, dnia 20.5.2019 r.
COM(2019) 234 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI

Sprawozdanie Komisji na temat oceny śródkresowej programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI)

{SWD(2019) 182 final}

Sprawozdanie Komisji

Ocena śródkresowa programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych

1. Kontekst EaSI

Program Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI)¹ – realizowany w trybie zarządzania bezpośredniego i pośredniego – ma na celu promowanie wysokiego poziomu trwałego zatrudnienia wysokiej jakości, gwarantowanie odpowiedniej i godnej ochrony socjalnej, zwalczanie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz poprawę warunków pracy w państwach członkowskich i w innych państwach uczestniczących (państwach EFTA/EOG², krajach kandydujących do UE i potencjalnych krajach kandydujących do UE).

Całkowita pula środków finansowych określona w rozporządzeniu w sprawie EaSI na lata 2014–2020 wynosi 919 469,000 EUR. Program ma trzy osie:

- oś Progress wspiera kształtowanie i wdrażanie polityki przez: przedstawianie faktów dotyczących polityki, organizowanie działań w zakresie wymiany informacji i wzajemnego uczenia się, tworzenie lepszych warunków do wprowadzania innowacji społecznych i niesienie pomocy w budowaniu zdolności organizacjom unijnym i krajowym;
- EURES udziela informacji i świadczy usługi na rzecz osób poszukujących pracy i pracodawców oraz prowadzi ukierunkowane programy wspierania mobilności, które mają umożliwić ludziom znalezienie pracy w innych częściach UE;
- oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej wspiera dostęp osób wymagających szczególnego traktowania i mikroprzedsiębiorstw do mikrokredytów oraz zwiększanie potencjału instytucjonalnego podmiotów oferujących mikrokredyty.

Na każdym szczeblu wspierane są cele przekrojowe, takie jak równouprawnienie płci, niedyskryminacja oraz zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego.

2. Zakres oceny śródkresowej

W ocenie śródkresowej oceniono – na podstawie art. 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie EaSI i wytycznych w sprawie lepszego stanowienia prawa³ – postępy poczynione w dążeniu do osiągnięcia celów programu i jego aktualną przydatność, wydajność i wykorzystanie zasobów, spójność jego polityki z innymi instrumentami oraz jego unijną wartość dodaną. Zbadano również zarządzanie EaSI. Celem oceny było zalecenie dostosowania sposobu funkcjonowania programu z myślą o poprawie jego wydajności podczas jego przyszłej realizacji oraz przyczynienie się do przygotowania programu na okres po 2020 r.

Ocena obejmowała działania w ramach EaSI w okresie od stycznia 2014 r. do grudnia 2016 r. Obejmowała ona pełen zakres geograficzny programu i odpowiednie zainteresowane strony,

¹ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0238:0252:PL:PDF>

² Islandia uczestniczy we wszystkich trzech osiach programu, Norwegia uczestniczy w osiach Progress i EURES, Liechtenstein w ogóle nie uczestniczy w EaSI, a Szwajcaria uczestniczy tylko w osi EURES i wyłącznie na własny koszt.

³ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/better-regulation-guidelines.pdf>

w szczególności Komitet ds. EaSI, komitety polityczne, partnerów społecznych, władze i organy krajowe oraz kluczowe unijne organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

W badaniu wykorzystano połączenie sześciu głównych metod, aby znaleźć odpowiedzi na pytania ewaluacyjne. Metody te były następujące: analiza danych wtórnych, otwarte konsultacje publiczne, częściowo ustrukturyzowane wywiady, grupa dyskusyjna, analizy przypadków oraz ankieta wśród beneficjentów.

Ocenę śródkresową przedstawia się w postaci dokumentu roboczego służb Komisji opracowanego na podstawie wyników zleconego przez Komisję zewnętrznego badania oceniającego⁴ oraz innych źródeł dowodów – w szczególności sprawozdań z monitorowania realizacji programu EaSI, rocznych sprawozdań z zarządzania Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (DG EMPL) Komisji Europejskiej oraz innych stosownych ocen.

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia w sprawie EaSI w niniejszym sprawozdaniu podsumowano główne wyniki oceny śródkresowej dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów oraz dla opinii publicznej.

3. Główne wyniki i wyciągnięte wnioski

W poniższych sekcjach przedstawiono wnioski wyciągnięte z oceny sześciu głównych zagadnień: przydatności, skuteczności, wydajności, spójności, europejskiej wartości dodanej i zarządzania programem.

Ocena ta ma jednak oczywiste ograniczenia. W 2016 r. zakończono realizację niewielkiej liczby projektów, co ograniczyło dostępność danych, podczas gdy w ramach innych rozpoczętych programów nie było czasu na przygotowanie pełnego zestawu produktów i skutków. Dostępnych jest również niewiele punktów odniesienia, ponieważ nie istnieje program porównywalny do EaSI pod względem skali i zakresu. Realizację EaSI należy zatem postrzegać w kontekście jego roli w szerszym rozumianym systemie wsparcia, w tym w kontekście unijnych i krajowych inicjatyw politycznych. Aby pokonać/złagodzić te ograniczenia w ramach oceny śródkresowej przeprowadzono kontrole krzyżowe wielu źródeł dowodów do celów oceny, połączono ilościowe i jakościowe metody i narzędzia, zapewniono przejrzystość źródeł danych oraz systematycznie sprawdzano ustalenia dotyczące wkładu zainteresowanych stron.

Jednym ważnym ustaleniem tego działania było to, że środek okresu, określony w rozporządzeniu w sprawie EaSI, był zbyt wczesnym terminem przeprowadzenia oceny. Przeprowadzenie przyszłych ocen należy rozplanować w czasie w taki sposób, aby do czasu oceny widocznych było więcej wyników i skutków, które można wykorzystać w analizie.

3.1. Przydatność

Przydatność EaSI oceniono w odniesieniu do jego celów ogólnych, celów szczegółowych dotyczących trzech osi oraz przydziału środków na te osie.

W ocenie potwierdzono, że uzasadnienie programu EaSI i jego pięć celów ogólnych są nadal bardzo istotne, szczególnie w kontekście ram czasowych oceny przypadających na okres po kryzysie finansowym i gospodarczym – przy pożądanym, ale powolnym ożywieniu gospodarczym – oraz w kontekście tendencji, które mogą mieć wpływ na UE

⁴ Zewnętrzne badanie pomocnicze przeprowadzone przez ICF Consulting koordynowała Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego Komisji w ramach bezpośredniego monitorowania i nadzoru międzywydziałowej grupy sterującej, w której skład wchodziły pozostałe departamenty Komisji.

w nadchodzących latach. Przykładowo duży napływ uchodźców i imigrantów do państw członkowskich UE spowodował gwałtowny wzrost liczby osób wymagających szczególnego traktowania, przez co pomyślna integracja tych osób stała się jednym z najważniejszych priorytetów UE.

Pomimo ograniczonej liczby dostępnych zbiorów danych można zaobserwować postępy w dążeniu do osiągnięcia wszystkich ogólnych i szczegółowych celów EaSI. Program EaSI pozwolił zwiększyć świadomość na temat wkładu polityki UE w integrację społeczną i ograniczanie ubóstwa, poprawić postrzeganie transgranicznych możliwości zatrudnienia, szybko przetestować i wdrożyć innowacyjne środki oraz zwiększyć dostęp do pożyczek mikrofinansowych i wsparcia na rzecz przedsiębiorczości. Program EaSI ułatwił również wprowadzenie zmian politycznych przez prowadzenie badań porównawczych, i wymian oraz budowanie zdolności, pomagając tym samym różnym zainteresowanym stronom wpływać na tworzenie i realizację polityk społeczno-gospodarczych w państwach uczestniczących w programie.

Nadal istnieje jednak możliwość zwiększenia znaczenia i wpływu EaSI. Narzędzia analityczne, wydarzenia upowszechniające program i innowacyjne projekty powinny w większym stopniu koncentrować się na zagadnieniach dotyczących płci społeczno-kulturowej, bezrobociu młodzieży, nierównościach (w zakresie dochodów, kształcenia i umiejętności) oraz walce z wykluczeniem społecznym, kładąc większy nacisk na możliwość przenoszenia oraz rozwijania innowacji społecznych.

Oś Progress oraz oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej mogą odegrać ważną rolę w tym procesie, nadając priorytet działaniom na rzecz włączenia społecznego i dostępowi do finansowania dla grup w trudnej sytuacji, tj. osób zagrożonych wyłączeniem społecznym i finansowym. EURES powinien nadal finansować projekty ukierunkowane na grupy, w przypadku których stwierdzono istnienie wyraźnej potrzeby ekonomicznej (jak ma to miejsce w przypadku programu „Twoja pierwsza praca z EURES-em” i partnerstw transgranicznych).

Tematy działań w zakresie wzajemnego uczenia się – np. środki służące integracji na rynku pracy osób młodych, osób ubiegających się o azyl, uchodźców i osób długotrwale bezrobotnych, przyszłe zapotrzebowanie na umiejętności – były ściśle związane z priorytetami określonymi w wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia i zaleceniach dla poszczególnych krajów jako część cyklu koordynacji gospodarczej w ramach europejskiego semestru⁵. Europejski semestr wspierano również za pośrednictwem innych działań analitycznych finansowanych ze środków EaSI, w szczególności *sprawozdania dotyczącego zatrudnienia i kwestii społecznych w Europie* oraz *badania aktywności ekonomicznej ludności*. W ramach działań analitycznych w programie należy priorytetowo traktować wymianę dobrych praktyk między decydentami w państwach uczestniczących przez działania w zakresie wzajemnego uczenia się, podnoszenia świadomości i rozpowszechniania informacji.

Podobnie rozpowszechnianie dobrych praktyk z różnych krajów – w tym prowadzenie eksperymentów społecznych – na szczeblu operacyjnym podnosi świadomość na temat innowacyjnych praktyk i pomaga podmiotom krajowym i lokalnym w świadczeniu lepszych usług i dostarczaniu lepszych produktów. Utrzymanie sieci na szczeblu UE ma zatem kluczowe znaczenie dla dostosowania różnych agend na różnych szczeblach administracji rządowej i państw uczestniczących.

⁵ Zob. sprawozdanie z monitorowania realizacji programu w latach 2015–2016.

W praktyce bardziej elastyczny przydział środków na trzy osie programu (zamiast obecnych minimalnych orientacyjnych wartości procentowych określonych w rozporządzeniu w sprawie EaSI) pozwoliłby – w razie potrzeby – na bardziej swobodne przenoszenie środków między osiami. Mogłoby to wesprzeć szczególnie oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej, w przypadku której wydatki są uzależnione od potrzeb. Większa elastyczność zwiększyłaby również zdolność reagowania na pojawiające się potrzeby (m.in. dzięki nowym inicjatywom takim jak Europejski Korpus Solidarności⁶, „Nowy początek dialogu społecznego”⁷, Nowy europejski program na rzecz umiejętności⁸ lub Europejski Urząd ds. Pracy⁹).

3.2. Skuteczność

Trzy osie programu różnią się pod względem skuteczności w generowaniu wyników i osiągnięciu celów, a także pod względem wprowadzania zmian. Oś Progress jest najskuteczniejsza w zakresie ułatwiania wymiany informacji, wzajemnego uczenia się i dialogu, a także w zakresie opracowywania i rozpowszechniania wiedzy porównawczej i analitycznej. Jednym ze skuteczniejszych działań EURES było przyczynienie się do rozwoju przejrzystego rynku pracy pod względem popytu i podaży. Z dowodów dotyczących osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej wynika, że finansowanie w ramach EaSI zwiększyło dostępność finansowania i dostęp do niego w państwach uczestniczących.

Pośrednicy finansowi uwzględnili w swoich działaniach grupy w trudnej sytuacji, lecz między poszczególnymi krajami wystąpiły znaczne rozbieżności. W większości przypadków grupy w trudnej sytuacji nie stanowią nawet większości beneficjentów końcowych. Nadal napotykają one przeszkody w dostępie do finansowania. Na podstawie najnowszych rocznych danych dotyczących wpływu programu (z września 2016 r.) można stwierdzić, że średnio 35 % mikroprzedsiębiorców stanowią kobiety, ponad 40 % ma mniej niż 30 lub więcej niż 50 lat, blisko 20 % stanowią osoby bezrobotne (podczas gdy osoby samozatrudnione/przedsiębiorcy stanowią 62 %), a 10 % – osoby pochodzące ze środowisk migracyjnych (spoza UE). Więcej działań powinno koncentrować się na grupach w trudnej sytuacji, a zatem wykorzystywać możliwość wprowadzenia odnoszących się do tych grup minimalnych celów dotyczących pozostałej części programu EaSI. Instrumenty finansowe są uzależnione od potrzeb, dlatego też należy umożliwić ich wykorzystywanie z zachowaniem pewnej elastyczności w celu zaspokojenia popytu na rynku. Aby dalej wspierać korzystanie z programu przez grupy w trudnej sytuacji, przy opracowywaniu przyszłych instrumentów warto by rozważyć stosowanie politycznych zachęt dotyczących Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI).

W ocenie wskazano szereg sposobów zwiększenia skuteczności programu. Mimo że oś Progress nadal koncentruje się na zagadnieniach politycznych istotnych dla zainteresowanych stron i docenianych przez nie (zatrudnienie i warunki pracy), w jej ramach należy zwiększać starania w zakresie eksperymentów polityki społecznej, zwiększając ukierunkowanie osi na tego typu działania i modyfikując procedury oceny i wyboru projektów, a także ułatwiając zwiększanie skali takich projektów. W przypadku EURES należy rozważyć wprowadzenie dłuższego okresu wdrażania (co najmniej dwuletniego) w połączeniu ze środkami mającymi na celu ograniczenie obciążenia administracyjnego związanego z zarządzaniem zaproszeniami do składania wniosków, aby umożliwić zainteresowanym stronom odpowiednie opracowywanie projektów, ich realizację, pomiar skuteczności i zapewnienie ich

⁶ https://europa.eu/youth/solidarity_pl

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=88&langId=en&eventsId=1028>

⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1414&langId=en>

trwałości. W przypadku osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej w drugim okresie wdrażania EaSI proponuje się zwrócenie większej uwagi na grupy w trudnej sytuacji, np. przez określenie celu dotyczącego odsetka/liczby grup w trudnej sytuacji w zaproszeniach do składania wniosków.

3.3. Wydajność

Ocena zawiera informacje na temat dopasowania dostępnych środków do celów programu. Chociaż dostępne środki finansowe wystarczały do realizacji działań w ramach osi Progress i EURES, budżet przeznaczony na segment mikrofinansów w ramach trzeciej osi był zbyt niski. Wysoki poziom wykorzystania instrumentu gwarancyjnego EaSI, stanowiącego część osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej, wywarł nacisk na jego budżet i poskutkowało pełnym wykorzystaniem budżetu segmentu mikrofinansów. Z uwagi na fakt, że segment przedsiębiorczości społecznej zazwyczaj wymaga zaciągania o wiele większych pożyczek niż segment mikrofinansów, udzielono w nim mniejszej liczby pożyczek. Miało to wpływ na liczbę podpisanych umów¹⁰.

W międzyczasie rozwiązano problem niewystarczającego budżetu trzeciej osi w odniesieniu do pierwszego okresu wdrażania przez umożliwienie przedpłaty środków EaSI przeznaczonych na późniejsze lata – 2017–2020 – i wcześniejsze udostępnienie tych środków, aby sprostać wysokiemu popytowi na rynku. Ta przedpłata środków była możliwa dzięki gwarancji w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS¹¹). W odpowiedzi na wysoki popyt na instrument gwarancyjny EaSI oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej otrzymała z EFIS w grudniu 2017 r. dopłatę uzupełniającą w wysokości 100 mln EUR. Doprowadzi to do wzrostu ogólnej liczby działań w ramach instrumentu gwarancyjnego EaSI i umożliwił EFI wdrażanie znacznej liczby dodatkowych operacji.

Wydajność osi Progress można by jeszcze zwiększyć, wprowadzając zmiany i zmniejszając obciążenie administracyjne na etapach przyznawania i wdrażania projektu. Ponadto dla wnioskodawców nie zawsze jest jasne, czy współfinansowanie powinno dotyczyć kosztów pracy, czy rzeczywistej wartości gotówkowej. Należy to wyjaśnić w specyfikacji istotnych warunków zamówienia będącej częścią zaproszeń do składania wniosków.

Jeżeli chodzi o EURES, na zwiększanie przejrzystości ofert pracy przeznaczono kwoty większe niż pierwotnie planowano w celu wprowadzenia nowych rozwiązań informatycznych; rozwój i świadczenie usług utrzymywały się jednak na stosunkowo stabilnym poziomie.

Ogólnie rzecz biorąc, podczas gdy całkowity budżet programu jest odpowiedni, należy umożliwić elastyczniejszą realokację między trzema osiami, aby zminimalizować rozbieżności między planowanymi a faktycznymi zobowiązaniami, a w razie potrzeby zapewnić optymalne przenoszenie środków pomiędzy trzema osiami.

¹⁰ Podczas gdy w 2014 r. negocjowano nowe instrumenty finansowania z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym, do września 2016 r. podpisano 33 umowy z pośrednikami mikrofinansowymi na kwotę 50,3 mln EUR, co spowodowało zaciągnięcie 13 021 mikropożyczek na łączną kwotę 152 288 mln EUR. Osiągnięto efekt dźwigni wynoszący trzykrotność wstępnego finansowania. Oprócz wspierania sektora mikrokredytów w latach 2015–2016 w ramach EaSI uruchomiono również pierwsze finansowanie dla przedsiębiorstw społecznych i podpisano pierwsze 7 umów z pośrednikami finansowymi opiekującymi na kwotę 9 mln EUR.

¹¹ EFIS jest inicjatywą prowadzoną wspólnie przez Grupę EBI – [Europejski Bank Inwestycyjny \(EBI\)](https://www.eif.org/what_we_do/efsi/index.htm) oraz EFI – Komisję Europejską. Celem inicjatywy jest zlikwidowanie obecnej luki inwestycyjnej w UE przez uruchomienie prywatnego finansowania inwestycji strategicznych. https://www.eif.org/what_we_do/efsi/index.htm

3.4. Spójność

Uzyskany w ramach oceny ogólny obraz spójności programu wskazuje na to, że w wyniku procesu upraszczania trzy poprzednie programy zostały połączone w ramach programu EaSI. W ocenie stwierdzono jednak, że pomimo starań na rzecz utworzenia synergii między trzema osiami nadal działają one w sposób dość niezależny. Wszystkie działania w ramach programu powinny w większym stopniu koncentrować się na potencjalnych korzyściach ze spójnej struktury programu, promując interdyscyplinarne rozwiązania wielu wyzwań.

Jeżeli chodzi o spójność z innymi programami UE, EaSI cechuje się największą spójnością w odniesieniu do EFS. Progress i inne programy UE, takie jak EFS, Erasmus+, „Horyzont 2020” i COSME wzajemnie się uzupełniają pod względem celów szczegółowych, działań i beneficjentów. Osiągnięto również komplementarność między EURES a programem europejskiej współpracy terytorialnej (INTERREG). Oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej również wydaje się spójna z pozostałymi instrumentami mikrofinansowymi na szczeblu UE. Wspierają one MŚP (np. przez gwarancję finansową COSME) albo przedsiębiorstwa o dużej kapitalizacji (InnovFin), podczas gdy w ramach EaSI wspiera się wyłącznie mikroprzedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa społeczne. Oferują one również większe kwoty finansowania (InnovFin i COSME) oraz większe zróżnicowanie produktów finansowych (jak np. program InnovFin). Koncentrują się one jedynie na konkretnych grupach beneficjentów w niektórych krajach, podczas gdy oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej dotyczy wszystkich państw uczestniczących.

Pomimo komplementarności między EaSI a pozostałymi instrumentami UE osiągnięcie dalszej spójności jest jednak utrudnione przez zróżnicowanie logiki interwencji i zasad regulujących środki finansowe. Współistnienie różnych zbiorów przepisów (rozporządzenia finansowego dotyczącego instrumentów finansowych i rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów dotyczącego funduszy strukturalnych) utrudnia wykorzystanie komplementarności między różnymi środkami. Należy wprowadzić specjalne mechanizmy w celu osiągnięcia synergii między różnymi środkami UE, umożliwiając na przykład zwiększenie lub zwielokrotnienie za pomocą finansowania z EFS liczby eksperymentów społecznych prowadzonych w ramach EaSI. Uproszczenie zasad mogłoby się przyczynić do maksymalizacji potencjału takiej komplementarności i synergii.

Nie stwierdzono znacznego pokrywania się celów EaSI i krajowych instrumentów/programów na szczeblu krajowym. W konsultacjach z zainteresowanymi stronami podkreślono w szczególności osiągnięcie konsensusu w kwestii znaczenia utrzymania każdego rodzaju instrumentu na szczeblu UE, nawet jeżeli zaobserwowano przypadki niewielkiego pokrywania się instrumentów na szczeblu UE i krajowym. Te pokrywające się elementy można by wyeliminować przez dalsze zwiększanie zaangażowania zainteresowanych stron na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w działania w ramach programu EaSI oraz przez zapewnianie im narzędzi, przekazywalnej/porównawczej wiedzy i odpowiedniego wsparcia w odniesieniu do opracowywania i realizacji interwencji w zakresie kwestii społecznych.

3.5. Europejska wartość dodana

W ramach EaSI wytworzono widoczną europejską wartość dodaną pod względem zakresu i skali w porównaniu ze wsparciem krajowym i regionalnym. Reperkusje ewentualnego przerwania EaSI byłyby odczuwalne w wielu sektorach. Jest mało prawdopodobne, by inne krajowe lub regionalne systemy finansowania były w stanie wspierać eksperymenty polityczne w różnych państwach uczestniczących i na poziomie sieci organizacji pozarządowych działających na szczeblu UE, tak jak to ma miejsce obecnie w programie

EaSI. EaSI jest również najodpowiedniejszym narzędziem w odniesieniu do ogólnounijnych rezultatów, takich jak porównywalne bazy danych, badania i działania w zakresie wzajemnego uczenia się, które nie są głównym priorytetem na innych szczeblach zarządzania.

Ponadto nie są dostępne inne unijne zasoby przeznaczone specjalnie dla partnerstw transgranicznych, chociaż programy INTERREG Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego mogą stanowić wsparcie dla polityk zatrudnienia w regionach transgranicznych, jeżeli zaprogramowały je państwa członkowskie, których dotyczą dane kwestie. Brak finansowania ze środków EaSI prawdopodobnie skutkowałby również zmniejszeniem wsparcia dla rynku inwestycji społecznych, prowadząc do zmniejszenia liczby przedsiębiorstw społecznych w całej UE i ograniczenia możliwości zatrudnienia w tych sektorach. Wsparcie UE stanowi silny sygnał do wprowadzania zmian na szczeblu krajowym i pomaga w przekazywaniu wiedzy eksperckiej i fachowej między państwami.

Prace prowadzone w ramach programu EaSI wykraczają poza zarządzanie instrumentami finansowymi: dostarczają one różnorodnych środków na rzecz rozwoju ekosystemu dla rynków finansowania społecznego. Przykłady obejmują dotacje na rozwój zarówno po stronie podaży i popytu w obszarze finansów społecznych, jak również inicjatyw niefinansowych, takich jak Kodeks dobrego postępowania w zakresie udzielania mikrokredytów, który przyczynia się do podniesienia standardów w sektorze mikrofinansów. Jest to zgodne z jednym z celów Komisji: zwiększanie wykorzystania instrumentów finansowych w celu zachęcenia do korzystania z finansowania prywatnego i wspierania nowych zmian systemowych na rynkach finansowania społecznego.

Należy jednak dokładać ciągłych starań, zwłaszcza w zakresie informowania o działaniach w ramach EaSI i rozpowszechniania ich wyników. Zainteresowane strony chcą otrzymywać dalsze informacje i uważają, że przez lepsze ich rozpowszechnianie mogłyby uzyskać znaczne korzyści, zwłaszcza pod względem dostępu do finansowania, wyników, przykładów i dobrych praktyk konkretnych dla poszczególnych krajów, uaktualnionych stron internetowych i baz danych, szerszego zakresu języków, w których można prowadzić komunikację, a także treści bardziej dostępnych dla szerokiego grona odbiorców.

3.6. Zarządzanie EaSI

Program EaSI koordynuje jednostka działająca w ramach Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego Komisji Europejskiej, która jest odpowiedzialna za kształtowanie zakresu programu i jego finansowanie, a także za monitorowanie i ocenę jego postępów. W realizacji tego działania jednostkę wspierają koordynatorzy z jednostek operacyjnych tej dyrekcji generalnej oraz Komitet ds. EaSI, w którego skład wchodzi jeden przedstawiciel z każdego państwa uczestniczącego.

W ramach oceny zbadano w szczególności rolę Komitetu ds. EaSI i stwierdzono, że należy dopracować kwestie ról i obowiązków zainteresowanych stron, a także ich zaangażowania i komunikacji. Członkowie Komitetu stwierdzili, że istnieje potrzeba zwiększenia autorytetu w procesie podejmowania decyzji i poczucia odpowiedzialności za przydział środków oraz programowanie/tematyka zaproszeń do składania wniosków¹².

W ocenie stwierdzono również, że powołanie tematycznych grup roboczych przyczyniłoby się do pogłębienia wiedzy członków Komitetu ds. EaSI na temat kwestii technicznych. W przypadku niektórych tematów za potencjalnie przydatne uważa się również sporadyczne korzystanie ze wskazówek ekspertów. W ocenie wskazano również, że członkowie Komitetu

¹²Rola Komitetu musi być zgodna z traktatami, przepisami rozporządzenia finansowego dotyczącymi programów wydatkowania oraz ramami prawnymi procedury komitetowej.

nie mają wystarczających informacji na temat projektów wybranych i wdrożonych w ich krajach ani projektów odrzuconych w wyniku procedury oceny. Kandydaci powinni otrzymywać więcej informacji zwrotnych na temat odrzuconych wniosków, co pomogłoby im w sporządzaniu lepszych wniosków. Komitetowi należałoby udostępniać więcej informacji we właściwym czasie, tak aby można je było łatwo przekazać organizacjom, które mogą być zainteresowane udzieleniem odpowiedzi na zaproszenia do składania wniosków.

Podobnie uważa się, że należałoby prowadzić ściślejszą współpracę z innymi komitetami w celu wymiany informacji oraz regularniejsze rozmowy między Komitetem ds. EaSI a Komisją.

4. Wniosek ogólny

W ocenie śródkresowej podkreślono szereg sposobów na poprawę wdrażania EaSI przed zakończeniem obowiązywania obecnych wieloletnich ram finansowych, w szczególności przez udoskonaloną wewnętrzną elastyczność budżetową, ukierunkowanie działań na grupy potrzebujące szczególnego wsparcia, uproszczenie procedur, poprawę spójności wewnętrznej i powiązanie EaSI z innymi środkami. W szczególności większe uproszczenie finansowania mogłoby mieć wymierny wpływ na przydatność, wydajność, spójność i skuteczność programu EaSI oraz na europejską wartość dodaną. Cel ten można by osiągnąć w latach 2017–2020 przez wprowadzenie odpowiednich powiązań lub nowych mechanizmów łączących różne środki UE.

Po 2020 r. „fundusz parasolowy”, zwany Europejskim Funduszem Socjalnym Plus (EFS+), gromadzący wszystkie środki zarządzane przez Dyрекcję Generalną ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, w tym EaSI¹³, zapewni jedną, łatwą w użyciu wspólną płaszczyznę współpracy z beneficjentami, zmniejszy fragmentację i usprawni osiągnięcie synergii między środkami, tworząc tym samym warunki dla skuteczniejszego wdrażania polityki i europejskiej wartości dodanej.

¹³ W ocenie śródkresowej podkreślono potrzebę poprawy wewnętrznej i zewnętrznej spójności programu. W ramach EFS+ zwiększone zostanie wzajemne dostosowanie celów komponentu EaSI i jego finansowania. Jeżeli cele i rodzaje działań finansowanych w ramach obecnej osi Progress pozostaną niezmiennione, instrumenty finansowe wdrażane w ramach obecnej trzeciej osi EaSI zostaną przekazane do Programu InvestEU, w ramach którego połączone zostanie wiele unijnych instrumentów finansowych obecnie dostępnych na potrzeby wspierania inwestycji w UE, a działania związane z portalem mobilności EURES zostaną przekazane Europejskiemu Urzędowi ds. Pracy. Działania zarządzane bezpośrednio (działania niezwiązane z udzielaniem pożyczek i wsparcie mobilności zawodowej) będą prowadzone w ramach komponentu EFS+/EaSI.